

Vuorovaikutus perheessä? Vanhempien ja lasten näkökulmia

KOONTI WEBINAARISTA
(1.10.2025)

JENNA JÄRVELIN, JYU

"Vuorovaikutuksen haasteet aikuisten ja lasten/nuorten välillä – nuorten kokemuksia"
Tatjana Pajamäki, MLL

Tärkeimpiä yhteydenottoaiheita:
Yksinäisyys, seksiin/sekuaalisuuteen liittyvät aiheet, psyykinen terveys, koti ja perhe

- 2021: 11,7% lapsista asui pienituloisissa perheissä
- Suhteellinen köyhyys yleisintä, mutta on myös puutetta ruuasta, lääkkeistä tinkimistä ym.
- Koskee erit. yksinhuoltajia, monilapsisia perheitä, pikkulapsiperheitä, ylivelkaantuneita perheitä, maahanmuuttajia

"Taloudellinen niukkuus kuormittaa perhesuhteita"
Mia Tammelin, Tampereen yliopisto

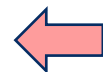

- Vanhemmat kokevat häpeää, kuormitusta, jatkuvaa taistelua, halua luovuttaa, yksinäisyyttä, voimakkaita tunteita
- Köyhyys keskeinen riskitekijä mielenterveyden häiriöille
- Lapset saattavat kantaa aikuisen vastuuta
- Vanhemmat usein pyrkivät lasten tarpeiden ensisijaisuuteen ja "normaaliin" elämään

Vuorovaikutus perheessä: Jännitteitä ja haasteita

- Lapset ja nuoret tunnistavat aikuisten epäoikeudenmukaiset toimet mutta keinot ovat vähäisiä
- Aikuisten lapsiin kohdistama henkinen väkivalta aiheuttaa huonovointisuutta
- Väkivallan kokemukset kasvaneet yhteydenotoissa vuodesta 2019 kaksinkertaisiksi

- Kouluun lähteminen ei ole enää kaikille oppilaille itsestäänselvyys
- Monitahoinen ilmiö, johon liittyy usein lapsen/nuoren ahdistus- ja masennusoireilua, oppimisvaikeuksia ja sosiaalisten tilanteiden haasteita

"Ne vaikeat aamut perheessä – vanhempien kertomuksia perhevuorovaikutuksesta lapsen kieltäytyessä menemästä kouluun"
Petra Vesuri, Jyväskylän yliopisto

Vanhemmuustoimijuus:
käytännön tekoja ja vuorovaikutusta, keskusteluja, neuvotteluja, tukea, pyrkimystä saavuttaa tavoitteet, toistuvia tapoja, tottumuksia, kyky kuvitella vaihtoehtoisia ratkaisuja ja suunnitella tulevaa

"Musiikki ja liikunta vahvistamassa kuuluvuuden tunnetta ja perhevuorovaikutusta nuorilla"

Henna-Riikka Peltola,
Jyväskylän yliopisto

Yhteisöllisyys, musiikki ja liikunta perheessä:

- Kuuluvuuden tunne ja positiivinen vuorovaikutus
- Voi muodostua "perheidentiteetiksi"
- Ei vaadi tavoitteellisuutta

Mindfulness-kurssi jonka tavoitteena vahvistaa läsnäolon taitoa perhe-elämässä, lisätä lempeyttä itseä ja muita kohtaan sekä antaa vanhemmille työkaluja stressinhallintaan.

"Läsnäolon taito osana vanhemman arkea – kokemuksia ja havaintoja vanhempainryhmästä"
Tiia Thil, Jyväskylän kaupunki

Osallistujat raportoivat hitaampaa arkea, lisääntyneitä voimavaroja, rauhoittumista, tunne-elämän tasa-painottumista, tarpeiden tunnistamista, parantunutta keskittymistä, pitkähermoisuutta, stressin vähenemistä ja myötätuntoisuutta.

Musiikki ja liikunta nuoruudessa yhteisöllisyyden tukena:

- Identiteetin ja minäkuvan kehittyminen
- Sosiaalisten taitojen kehittyminen
- Laajempaan vertaisryhmään kiinnittyminen

Toimintamalleja ja tekoja perheen vuorovaikutuksen mahdollistamiseksi

Myönteinen vuorovaikutus:

- Tukee lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä
- Vaikuttaa kauaskantoisesti hyvinvointiin
- Sen tankkaaminen on lapselle tärkeää
- Helpottaa hankalien tunteiden ja tilanteiden käsittelyä

"Lapsen ja vanhemman välisen hyvän vuorovaikutuksen ominaispiirteitä"
Niina Maaskola, Keski-Suomen hyvinvointialue

PEIKKO-taidot:

- Peilaaminen → kuuntelemisen osoitus
- Eläydy ja ilmaise tunteita → lämpö ja tunnistaminen
- Imitoi toimintaa → leikkiin osallistuminen
- Kuvaileminen → mitä lapsi tekee?
- Kehuminen → toivotun käytöksen tunnistaminen
- Ole innokas → Yhteisestä leikistä nauttiminen